

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.III.20.416/2021/5.

A tanács tagjai: Dr. Döme Attila a tanács elnöke

Dr. Madarász Anna előadó bíró

Salamonné dr. Piltz Judit bíró

A felperes: felperes neve

A felperes képviselője: Dr. Hegedűs Andrea

pártfogó ügyvéd

Az alperes: alperes neve

Az alperes képviselője:

Dr. Mészáros Szilvia Veronika kamarai jogtanácsos

alperes képviselőjének neve

A per tárgya: közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Ítéltábla 5.Pf.20.601/2020/5/II.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 4.P.20.865/2020/6.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Megállapítja, hogy a pártfogó ügyvéd díjának viselésére teljes egészében az alperes köteles.

A le nem rótt 125.000 (százhuszonötezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes rokkantsági nyugdíj ellátását 2006. január 1-től megszüntették, mert az esedékes felülvizsgálaton nem jelent meg. A felperes 2012. április 5. napján kezdeményezte megváltozott munkaképességen alapuló pénzbeli ellátása megállapítását. Az alperes Rehabilitációs Szakigazgatási Szerve 2012. november 22. napján meghozott határozatával a felperes megváltozott munkaképességű személyek ellátásának megállapítására irányuló kérelmét elutasította, mert bár állapota alapján C2 minősítési csoportba tartozott, és megváltozott munkaképessége 2012. január 1-től véleményezhető, de a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXCI. törvény (a továbbiakban: Mmtv.) 2. § (1) bekezdése szerint nem rendelkezett a kérelem benyújtását megelőző öt éven belül legalább 1095 nap a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény 5. §-a szerinti biztosítási idővel, a biztosítási idő csak 820 naptári napot tett ki.

[2] A felperes 2012. december 19. napján jegyzőkönyvi nyilatkozatba foglalva e határozattal szemben fellebbezést terjesztett elő, mert vitatta a megállapított biztosítási idő mértékét. Az alperesi jogelőd a fellebbezést 2014. január 9. napján küldte meg a másodfokú eljárás lefolytatására jogosult Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal részére. A 2014. február 10. napján meghozott másodfokú határozat az alperes elsőfokú határozatát helybenhagyta, a megállapított szolgálati időtől nem tért el. Tájékoztatva azonban a felperest, hogy a Mmtv. 2014. január 1. napjától hatályos 2. § (1) bekezdés *a)* pontja értelmében nem csupán a kérelem benyújtását megelőző öt éven belüli legalább 1095 napos biztosítási idő számítása alapján történhet meg a jogosultság megállapítása, hanem az újonnan bevezetett *ab), ac)* pontok alapján akkor is, ha az igénylő tíz éven belül legalább 2555, vagy tizenöt éven belül legalább 3650 napon át volt biztosított. A határozat utolsó bekezdésében a másodfokú hatóság tájékoztatta a felperest, hogy amennyiben a meghosszabbodott előzetes biztosítási időben véleménye szerint a jogosultsági feltételeknek megfelel, úgy új kérelem benyújtásával kérheti a megváltozott munkaképességű személyek ellátásának megállapítását a lakóhelye szerint illetékes rehabilitációs szakigazgatási szervnél.

[3] Amennyiben a felperes 2014. július 6. napjáig előterjeszti az Mmtv. 2. § (1) bekezdés *a)* pontra tekintettel az igényét, úgy a jogosultsága elismerhető lett volna, mert a megelőző tizenöt évben 1995. július 1. és 2005. december 31. napja közötti rokkantnyugdíjas státuszára tekintettel fennálló biztosítási idő is figyelembe vehető lett volna. A felperes a tájékoztató 2014. február 21. napján történt átvétele és 2014. július 6. napja közötti időszakban ellátás iránti kérelmet nem terjesztett elő.

[4] A felperes a jogerős határozattal szemben 2014. március 7. napján keresetet nyújtott be. E perben az alperes által csatolt, a biztosítási időre vonatkozó bizonyítékokat nem vitatta, így a Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2015. január 14-én meghozott ítéletével a keresetét elutasította.

[5] A felperes 2014. november 19. napján ismét kezdeményezte jogosultságának megállapítását. Ezen eljárás eredményeként az elsőfokú hatóság 2016. december 2. napján meghozott döntésével a kérelmét ismét elutasította. A határozatot a másodfokú hatóság helybenhagyta.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

[6] A felperes keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest kártérítés címén 2014. január 1. napjától 2016. március 27. napjáig tartó időszakra havi 50.000 forint, azaz 27 hónapra 1.350.000 forint, továbbá sérelemdíj címén 500.000 forint megfizetésére. Keresete jogszabályi hivatkozása a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény hatálybalépésével összefüggő átmeneti és felhatalmazó rendelkezésekről szóló 2013. évi CLXXVII. törvény (a továbbiakban: Ptké.) 54. §-a, a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 339. § (1), 349. § (1), 355. § (1), (2) és (3) bekezdése, illetve a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:52., 2:53. §-a volt. A kártérítési igényének végét 2016. március 27. napjával, az öregségi nyugdíj korhatárának betöltésével zárta le.

[7] A kereseti kérelmét arra alapozta, hogy az alperes a 2012. december 19-i fellebbezését nem közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) szerinti hatvan nap, hanem több, mint egy év alatt bírálta el. E jogsértő mulasztás hiányában a 2014. február 10. napján meghozott határozatban írt mérlegelési tevékenységet el tudta volna végezni, minthogy ügyvezetői pozíciója biztosítási időszak és szolgálati idő megállapításra alkalmas jellegét már megismerte volna.

[8] 2014. november 12. napján szerzett tudomást arról, hogy a bíróság nem fogja megváltoztatni a 2014. április 5-i kérelme alapján hozott elutasító határozatban megállapított szolgálati időt. Amennyiben erről – a határidő alatt lefolytatott másodfokú eljárást követően – korábban tudomást szerez, úgy a mérlegelés eredményeként már 2014. július 6-i határidőben benyújtotta volna az ismételt kérelmét. Csak a munkaügyi per alapján derült ki, hogy a 2014. január 1. napjától hatályos jogszabályváltozás több szolgálati időt eredményezhet.

[9] Az öregségi nyugdíját 50.000 forint/hó összegben állapították meg, és állította, hogy a korábbi időszakra is hasonló mértékben állapították volna meg a részére a jogosultságot.

[10] A sérelemdíj iránti igényével kapcsolatos időszak vonatkozásában előadta, hogy 2012. április 5. és 2016. március 27. napja közötti időszakban semmilyen ellátásban nem részesült. Az alperes megsértette az emberi méltóságát [Ptk. 2:42. § (2) bekezdés]. Ez részben a tisztességes eljárás sérelmével valósult meg, részben pedig azzal, hogy 2013. február 26. és 2014. február 21. napja közötti időben bizonytalanságban, ellátás és jövedelem nélkül tartotta.

[11] Az alperes a kereset elutasítását kérte. Elismerte, hogy a 2012. december 19. napján jegyzőkönyvbe foglalt fellebbezés felterjesztése késedelmet szenvedett, de a mulasztás és a felperes károsodása között – álláspontja szerint – nincs okozati összefüggés. A határidő elhúzódása ellentétes az ügyfél tisztességes eljáráshoz való jogával, de az általa meghozott döntések mindig megfeleltek az alkalmazandó jogszabályoknak.

[12] 2014. február 10-i határozatában a felperes olyan tájékoztatást kapott, amellyel, ha élt volna, úgy a rendelkezésre álló biztosítási idő mellett is részére ellátás lett volna biztosítható. Ha 2014. július 6. napjáig előterjesztette volna a kérelmét, úgy az Mmtv.-vel kiterjesztett jogosultsági feltétel alapján az 1999. december 4. napja előtti időszakra is elismerhető lett volna az igénye. A felperes kérelmet nem terjesztett elő. Az, hogy a felperes a 2014. július 6-ig nyitva álló határidőben a szükséges kérelmet benyújtja-e vagy sem, teljesen független attól, hogy az alperes ellentmondó vagy akár a körülményeket cáfoló tájékoztatást biztosít-e a részére, ugyanis kérelemre induló eljárásban pótolhatatlan az ügyfél kezdeményezése.

[13] Az emberi méltóság megsértésére vonatkozó felperesi érvelés kapcsán rámutatott, ahhoz, hogy a felperes sérelemdíjra vonatkozó igénye megalapozott lehessen, szükség lett volna arra, hogy további, az általa hivatkozott személyiségi jogára hátrányosan ható körülményt mutasson be.

[14] Amennyiben a bíróság a jogalapot megállapítaná a vagyoni kár körében, az 50.000 forint/hó járandóságra való felperesi jogosultságot nem vitatta.

Az első- és másodfokú ítélet

[15] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította.

[16] Megállapította, hogy a Ptké. 54. §-ára tekintettel a régi Ptk. rendelkezéseit kell alkalmazni, mert a felperes a 2012. december 19-i jegyzőkönyvi nyilatkozatba foglalt fellebbezése felterjesztési késedelme miatt érvényesített igényt.

[17] Rögzítette, hogy az alperes a megváltozott munkaképességen alapuló pénzbeli ellátás megállapításával kapcsolatos kérelem elbírálása során a felperes részére jog fennállásával kapcsolatos bírálatot végzett, vagyis közhatalom gyakorlásával kapcsolatos feladatot látott el, ezért a régi Ptk. 349. § (1) bekezdését kellett alkalmazni. E rendelkezéssel összefüggésben rámutatott, hogy a mulasztásban megvalósuló alperesi jogelődi magatartással szemben fogalmilag kizárt a jogorvoslat igénybevételének lehetősége.

[18] A régi Ptk. 339. § (1) bekezdésére tekintettel vizsgálta a jogellenesség megvalósulását. Az alperesi jogelőd eljárására irányadó Ket. 4. § (1), (2), 33. § (1), (5), (7), 102. § (5) bekezdése ismertetését követően kifejtette, hogy a felperes 2012. december 19. napján jegyzőkönyvi nyilatkozatba foglalva élt az alperes 2012. november 22. napján meghozott határozatával szembeni fellebbezési jogával. Az alperesi jogelőd akkor járt volna el az adott helyzetben általában elvárható módon, hogy ha a fellebbezést 2012. december 28.

napján az elsőfokú eljárásban keletkezett iratokkal felterjeszti. Ezt követően a másodfokú hatóság – még akkor is, hogy ha az eljárást további harminc nappal meghosszabbítja [Ket. 33. § (7) bekezdés] –, a határozatát a Ket. 33. § (1) és (5) bekezdése szerint legkésőbb 2013. február 28-ig meghozta volna. Az elsőfokú bíróság szerint kirívóan súlyos jogalkalmazási tévedés történt. A felterjesztés hosszú ideig tartó elmulasztása, ezáltal a fellebbezési határidő túllépése a gondosság mércéjének sérelmét is megállapíthatóvá tette. Ezt az alperes nem is vitatta.

[19] Azt is megállapította, hogy a felperest a Ptk. 355.§ (4) bekezdése szerinti hátrány érte azzal, hogy a tájékoztató 2014. február 21-i kézbesítésétől 2014. július 6-ig tartó időszakban nem nyújtotta be a megváltozott munkaképességű személyek ellátásának megállapítására irányuló kérelmét. 2014. február 21-től 2016. március 27-ig tartó időszakban részére az alperes által összecszerúságában nem vitatott havi 50.000 forintos ellátást biztosított volna 1.300.000 forint értékben.

[20] Az elsőfokú bíróság vizsgálta – figyelemmel arra, hogy az adott eljárás az ügyfél kérelmére indul –, hogy az alperes mulasztása akadályozta-e vagy sem a felperest a Ket. 34. § (1) bekezdése szerinti kérelem benyújtásában, milyen módon befolyásolta az alperesi mulasztás a kérelem benyújtását. Az alperes a 2014. február 10. napján kelt határozat indokolásában tájékoztatta a felperest, hogy a Mmtv. 2014. január 1-től hatályos 2. § (1) bekezdés *a)* pontja értelmében nem csupán a kérelem benyújtását megelőző öt éven belüli, legalább 1095 napos biztosítási idő számítása alapján történhet a jogosultság megállapítása, hanem az újonnan bevezetett *ab), ac)* pontok alapján is. Ez a tájékoztatás a felperes számára kifejezetten figyelemfelhívó jellegű volt. A felperest nem akadályozta az általa az alperes mulasztásával magyarázottként megjelölt bizonytalanság abban, hogy a határozat utolsó bekezdésében hozzá intézett felhívást megfelelően mérlegelje, hogy a meghosszabbodott előzetes biztosítási időben véleményezze, a jogosultsági feltételeknek megfelel-e, és így új kérelem benyújtásával kezdeményezze a megváltozott munkaképességű személyek ellátásának megállapítását. A döntésének meghozatalában csak és kizárólag a saját – az alperes késedelmes ügyintézésével nem korlátozott – mérlegelése vagy annak bármilyen okból történő elmulasztása játszott szerepet. Ezt alátámasztja, hogy a kérelmét még azt megelőzően 2014 novemberében benyújtotta, hogy a másodfokú határozatot felülvizsgáló ítéletét a bíróság 2015 januárjában meghozta volna.

[21] Az elsőfokú bíróság szerint a felperes a saját, alperesi jogelőd – egyebekben jogellenes és felróható – mulasztásától függetlenül nem élt az őt megillető eljárás indítási jogosultsággal abban az időben, amikor a kérelem beadását megelőző időszakban még rendelkezett a szükséges biztosítási idővel, vagyis a felperes nem az alperesi jogellenes mulasztással oksági kapcsolatban esett el a keresetében megjelölt vagyoni előnytől. A saját mulasztása volt az oksági láncolat döntő momentuma, ami a régi Ptk. 340. § (1) és (2) bekezdésének alkalmazását is lehetővé tette. Erre alapozva utasította el az elsőfokú bíróság a kártérítés iránti keresetet.

[22] Alaposnak minősítette azt az alperesi hivatkozást, hogy az eljárási határidők be nem tartása, vagyis a tisztességes eljáráshoz való jog megsértése miatt érvényesített felperesi igény nem tekinthető személyiség jognak, így esetleges sérelme miatt a Ptk. 2:51-2:53. §-aiban írt szankciók nem alkalmazhatók.

[23] Az ítélet ellen a felperes fellebbezett.

[24] A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta, és kötelezte az alperest, hogy fizessen meg tizenöt napon belül a felperesnek 1.250.000 forintot. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét a per főtárgya tekintetében helybenhagyta.

[25] A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által helyesen megállapított tényállás alapján meghozott döntéssel és annak jogi indokaival csak részben értett egyet.

[26] A felperes keresetét a közhatalmi jogkörben okozott károkért való felelősség szabályai szerint, a régi Ptk. 349. § (1) és a 339. § (1) bekezdése együttes alkalmazásával bírálta el, és az alperesi magatartás jogellenességét a Ket. szabályai alapján ítélte meg.

[27] A másodfokú bíróság nem értett egyet azzal, hogy a felperes a régi Ptk. 340. § (1) bekezdése szerinti kármegelőzési kötelezettségét megsértette volna. A PK. 36. számú állásfoglalást idézve rögzítette: „Az elvárhatóság megítélésénél figyelembe kell venni, hogy a károkozótól nagyobb mértékben lehet elvárni, hogy felismerje a kár bekövetkezésének lehetőségét, mint a károsulttól a károsodás veszélyének a felismerését. A károsult számolhat azzal a követelménnyel, hogy a károkozástól mindenkinek tartózkodnia kell, kivételes esetektől eltekintve tehát nem várható tőle a szokásokat meghaladó elhárítási készenlét.” A régi Ptk. 340. § (1) bekezdésének alkalmazására és ennél fogva a kereset elutasítására csak abban az esetben lett volna mód, amennyiben a felperes tisztában lett volna a második kérelem benyújtása kapcsán azzal, hogy károsodás veszélye fenyegeti, vagyis hogy a kérelmet meghatározott ideig be kell adnia, különben annak nem lesz eredménye. Ha erről a körülményről nem rendelkezett tudomással, akkor a határidő elmulasztása nem róható a terhére.

[28] Az elsőfokú bíróság nem vizsgálta, hogy az alperes másodfokú határozatban foglalt tájékoztatása pontosan mire terjedt ki, illetve az megfelelt-e a Ket. 5. §-ában írt követelményeknek. Az alperes tájékoztatása az új jogszabályok ismertetése mellett annyit tartalmaz, hogy: „amennyiben a meghosszabbodott előzetes biztosítási időben véleménye szerint a jogosultsági feltételeknek megfelel, úgy új kérelem benyújtásával kérheti a megváltozott munkaképességű személyek ellátásának megállapítását a lakóhelye szerint illetékes rehabilitációs szakigazgatási szervnél.” Ez a tájékoztatás nem felel meg a Ket. 5. § (1) bekezdésének, mert nem tartalmazza, hogy a felperes megfelel-e az új jogszabály által megszabott feltételeknek, vagy azokról hol tájékozódhat, és nem tartalmazza, hogy az eredményes igényérvényesítés sürgős lehet, így annak érdekében minél hamarabb fel kell lépnie. A felperes az igényérvényesítés határidejére később sem kapott tájékoztatást. A határozat kézhezvételét követően az illetékes szakigazgatási szerv nem figyelmeztette, hogy alapos kérelem esetén a járandóságot a beadás napjától számítottan folyósítják. A felperes számára nem lehetett világos, hogy az eredményes igényérvényesítés lehetősége csak 2014. július 6. napjáig áll fenn, aminek elmulasztása esetén az ellátástól teljesen elesik. Az alperes akkor járt volna el megfelelően, ha a felperes erőfeszítéseinek elősegítése érdekében a sikeres igényérvényesítéshez szükséges tájékoztatást megadja. A megfelelő tájékoztatás elmaradásának következménye, hogy a felperes a második kérelme alapján sem jutott hozzá a rehabilitációs ellátáshoz, hiszen a 2014 decemberében beadott kérelme már elkészt.

[29] Megfelelő tájékoztatás esetén a felperes az igényét 2014 márciusában előterjesztette volna. Ez esetben 2014 márciusától 2016. március végéig összesen 25 hónapon keresztül részesült volna ellátásban, ami havi 50.000 forint mellett 1.250.000 forintnak felel meg.

[30] A felperes sérelemdíj iránti kereseti kérelme elutasításával és annak az elsőfokú ítéletben írt indokaival a másodfokú bíróság teljes egészében egyetértett [Pp. 386. § (4) bekezdés].

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[31] Az alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését kérte.

[32] Álláspontja szerint a jogerős ítélet a régi Ptk. 340. § (1) és 4. § (4) bekezdését, kiegészítő nyilatkozata szerint a 339. § (1) bekezdését sérti.

[33] Az alperes magatartását illetően alkalmazható a régi Ptk. 4. § (4) bekezdése, miszerint aki maga sem úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható, a másik fél felróható magatartására hivatkozhat. Az alperes alappal hivatkozhat a felperes által tanúsított felróható magatartásra.

[34] Nem értett egyet a jogerős ítélet azon megállapításával, hogy a felperes nem sértette meg a kármegelőzési kötelezettségét. Másodfokú bíróság bár idézte az állásfoglalást, de nem teljes terjedelmében, így azt a részét sem, hogy ha a károkozó magatartás előidézésében, a kár bekövetkeztében, a kár súlyosbodásában az elvárható magatartást elmulasztó károsult is közrehatott, magatartásának következményeit a károsult maga viseli. Ez esetben kármegosztásnak van helye. Nem terheli kártérítési felelősség a károkozót a kárnak azért a részéért, amely abból származott, hogy a károsult nem úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható.

[35] A másodfokú bíróság nem tette vizsgálat tárgyává, milyen okok miatt mulasztotta el a felperes az intézkedéseket 2012. december 19. és 2014. február 10. napja közötti tizennégy hónapban, ha észlelte, hogy hosszú időn keresztül nem érkezett részére érdemi döntés a másodfokú hatóság részéről. A felperes által tanúsított önhiba a tényállás releváns eleme. A másodfokú ítélet indokolása nem tért ki arra, milyen hatást gyakorolt volna a kár bekövetkezésére a felperes aktívabb ügyféli részvétele, így a felperes részére megítélt kártérítés nagysága nem lehet jogszerű.

[36] Felülvizsgálati kérelme kiegészítésében megsértett jogszabályi rendelkezésként jelölte meg a régi Ptk. 339. § (1) bekezdését is. Előadta, hogy az alperes magatartásából a kár bekövetkezésének egyik konjunktív eleme a jogellenesség nem volt tisztázott a másodfokú eljárásban. Az alperesnek nem volt kötelezettsége, hogy a 2014. február 10-i határozatában tájékoztassa a felperest: 2014. január 1. napjától a megváltozott munkaképességű személyek ellátásainak jogosultsági feltételei megváltoztak. A tájékoztatásra semmilyen jogszabály, így a Ket. sem kötelezte. A Ket. 5. § (1) bekezdése alapján az alperesnek a fellebbezési eljáráson belül kellett biztosítania, előmozdítania, hogy az eljárás résztvevői eredményesen gyakorolhassák jogaikat, megismerhessék kötelezettségeiket. Nem is lett volna elvárható tőle,

hogy minden érintettet oly módon tájékoztasson, hogy abban pontosan megjelöli, melyik az az utolsó nap, amikor még úgy terjesztheti elő az ellátás iránti kérelmét, hogy az számára pozitív döntéssel záruljon. Határozata megfelelt a Ket. szabályainak, nem tanúsított olyan jogellenes magatartást, ami azt eredményezte volna, hogy a felperes nem terjesztett elő olyan időpontban kérelmet, ami alapján az ellátásra jogosultságot szerezhetett volna.

[37] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében – tartalma szerint – a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte.

[38] Az eljárási jogai gyakorlásáról nem kapott az alperestől semmilyen tájékoztatást, a 2014. február 21-i tájékoztató nem adott iránymutatást, hogy ez mit jelent a folyamatban lévő, akkor még el nem bírált fellebbezéséhez képest. A Ket. alapelvei között szerepel, hogy a közigazgatási szerv köteles az ügyfelet eljárási jogairól tájékoztatni, ami jelen esetben nem történt meg. Az alperes mulasztott, a mulasztása alapján nem volt elbírálva a kérelme, nem volt abban a helyzetben, hogy új kérelmet határidőben benyújtson. Egyetértett azzal a megállapítással, hogy kárát az okozta, hogy a 2014. február 10. napján kelt másodfokú határozat kézhezvételét követően 2014. július 6. napjáig nem adott be újabb kérelmet. Az alperesi jogelőd akkor járt volna el a Ket. 5. § (1) bekezdésének megfelelően, ha a felperes erőfeszítéseinek elősegítése érdekében a sikeres igényérvényesítéshez szükséges tájékoztatást megadja. Ennek elmaradásának következménye, hogy a felperes a második kérelme alapján sem jutott hozzá a rehabilitációs ellátáshoz, hiszen a 2014 decemberében beadott kérelme már elkészült.

A Kúria döntése és jogi indokai

[39] A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 406. § (1) bekezdése értelmében a jogerős ítélet felülvizsgálatát az ügy érdemére kiható jogszabálysértésre, illetve a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben való eltérésre hivatkozással lehet kérni. Az e tárgyban irányadó 1/2016. (II. 15.) PK vélemény értelmében a felülvizsgálat rendkívüli perorvoslati jellegéből következik, hogy a Kúria kizárólag a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél által megjelölt, tartalmában is kifejtett anyagi és eljárásjogi jogszabálysértéseket vizsgálhatja. A felülbírálat tartalmi és perjogi kereteit a felülvizsgálati kérelem határozza meg [Pp. 413. § § (1) bekezdés *b*), *c*) pont, 1/2016. (II. 15.) PK vélemény 3., 4.].

[40] A felülvizsgálati kérelem megsértett jogszabályi rendelkezésként a régi Ptk. 4. § (4), 339. § (1) és 340. § (1) bekezdését jelölte meg.

[41] Kifogásolta az alperes, hogy a jogerős ítélet bár felhívta a PK 36. számú állásfoglalást, de annak általa relevánsnak tartott kiemelt részét nem idézte. Az alperes megsértett jogszabályi rendelkezésként a Pp. 346. §-át, azaz az ítélet tartalmára vonatkozó rendelkezést nem hívta fel. Megsértett jogszabályi rendelkezés hiányában e körben a felülvizsgálati kérelem nem felelt meg a Pp. 413. § (1) bekezdés *b*) pontjának.

[42] A régi Ptk. 4. § (4) bekezdése, illetve a 340. § (1) bekezdése körében az alperes arra hivatkozott, hogy a felperes 2012. december 19. és 2014. február 10. napja közötti időszakban

miért nem tett lépéseket, miért nem érdeklődött az ügy állásáról. A Kúria álláspontja szerint ezt a kérdést nem is kellett vizsgálni. Az együttműködési kötelezettség tartalma nem korlátlan, nem terjed ki olyan proaktív magatartásra, ami a másik fél együttműködési kötelezettségéből fakadó terhek átvállalását célozza. Az egyik fél részéről bizonyos együttműködési aktus megkívánása a másik féltől elvárható magatartás alól adna felmentést. A felperestől nem volt elvárható annak feltételezése, hogy tizenhárom hónapon keresztül az alperes fel sem terjeszti a fellebbezést. A felperes indokoltan gondolhatta, hogy az eltelt időben is folyamatban volt a másodfokú eljárás.

[43] A kártérítési felelősség konjunktív feltételeit [régi Ptk. 339. § (1) bekezdés], ezen belül a jogellenes magatartását illetően az alperes vitatta a Ket. 5. § (1) bekezdésére vonatkozó jogerős ítéleti értelmezést. A Ket. 5. §-a alapelvi jelleggel szabályozta a hatóságot terhelő tájékoztatási kötelezettséget, azonban a (1) bekezdése nem ruházható fel azzal a tartalommal, amit a jogerős ítélet neki tulajdonított. E rendelkezés általános kötelezettséget rótt a közigazgatási hatóságra. A § (1a)-(3) bekezdése speciális esetekre nézve pontosítja, kiegészíti a tájékoztatási kötelezettség tartalmát. Az adott esetre a (2) bekezdés alkalmazandó, amely szerint a közigazgatási hatóság a jogi képviselő nélkül eljáró ügyfelet tájékoztatja az ügyre irányadó jogszabály rendelkezéseiről, az őt megillető jogokról és az őt terhelő kötelezettségekről, illetve a kötelezettség elmulasztásának jogkövetkezményeiről, továbbá a természetes személy ügyfél részére a jogi segítségnyújtás igénybevételének feltételeiről.

[44] Az ügy fogama nem szűkíthető le kizárólag az adott eljárási szakaszra (elsőfok vagy jogorvoslat). Az ügy miben léte az érvényesített igény alapján határozható meg. A felperes megváltozott munkaképessége miatti ellátást igényelt. A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény Nagykommentárja szerint a hatósági tájékoztatás, az ügyfelek aktív segítése a jó közigazgatás megteremtésének alapvető feltétele. Az ügyfél aktív segítése megköveteli, hogy kapjon tájékoztatást arról, az általa indított eljárás nem alkalmas az érvényesíteni kíván jog realizálására, de egy másik eljárás alkalmas lehet. A tájékoztatásnak e másik eljárás rövid meghatározása mellett tartalmaznia kell, hogy az igényérvényesítésre jogszabály előír-e határidőt. Az ügyfelet megillető jog gyakorolhatóságának lényeges eleme, hogy milyen határidő mellett terjeszthet elő kérelmet. Az alperes a megváltozott jogszabályi rendelkezésről tájékoztatta a felperest, de arról nem, hogy az annak megfelelő kérelem előterjesztésére milyen határidő áll rendelkezésére, és hogy a kérelmet – adott esetben a bírósági jogorvoslattól függetlenül is – elő kell terjesztenie, mert a határidő elmulasztása jogvesztéssel jár. A felperes laikus ügyfélként, jogi képviselő nélkül járt el, így jogai érvényesítéséhez ezekre a többletinformációkra szüksége lett volna. E tájékoztatás hiányában a felperes terhére felróhatóság nem állapítható meg, így sem a régi Ptk. 4. § (4) bekezdése, sem a 340. § (1) bekezdése nem volt alkalmazható, e rendelkezéseket a jogerős ítélet nem sérthette.

[45] Az alperes oldalán a jogellenes magatartás megállapítható volt, ami ahhoz vezetett, hogy a felperes huszonöt havi a megváltozott munkaképességen alapuló ellátást vesztett el. Az alperesnek a régi Ptk. 339. § (1) bekezdése szerinti kártérítési felelőssége fennáll. A felülvizsgálati kérelem a jogerős ítéletben meghatározottösszeget nem érintette, így azt a Kúria nem vizsgálhatta felül.

[46] A jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben meghatározott okból nem volt jogszabálysértő, ezért azt a Kúria a Pp. 424. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

[47] A Kúria a felülvizsgálati eljárásban felmerült költségről, a felperes képviselőjét ellátó pártfogó ügyvéd díjáról a Pp. 101. § (3) bekezdésére figyelemmel rendelkezett. A le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a felperes költségmentességére és az alperes illetékmentességére tekintettel az állam viseli [az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 5. § (1) bekezdés c) pont, 74. § (3) bekezdése, Pp. 95. § (1) bekezdése].

[48] Az ítélet ellen a Pp. 407. § (1) bekezdés d) pontja szerint nincs helye felülvizsgálatnak.

Budapest, 2021. szeptember 21.

Dr. Döme Attila s.k. a tanács elnöke Dr. Madarász Anna s.k. előadó bíró Salamonné dr. Piltz Judit s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő